THE INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES OF WORLD RELIGIONS

FILM—STRIP NO. MBB—1971—74—31

BUDDHIST SANSKRIT MANUSCRIPTS

LASWR

V

MICROFILM PROJECT MBB 11

MAR - 1972 - 74
1. Film strip number

21
2. Source

MANICŪDĀVADĀNA
3. Title

4. Additional title, shortened forms of title etc.

N. S. 918 + 880 = A. D. 1798
5. Year in which MS was copied
(Nepali Samvat and Christian Era)

RĀJAMĀNASIṂHA
6. Name of scribe

NEPĀLI PAPER
7. Material (Palm leaf, etc.)

NEWĀRĪ
8. Script

24 cm x 8 cm
9. Size

6
10. Limes to a page

79
11. Number of leaves in complete work

12. Missing leaves

13. Author and Date of composition
(if given)

X
14. Number of Chapters

15. Remarks

NOV. 15. 1972
Date photographed

श्रीमन्निकुञ्जवन्दनम्

नामवाजावाऊंकाचयक्रिाअर्द्धवस्त्रितस्य क्रमेऊसृष्टिऊंकीरुवरुजनमनषाः
वरुजान्कुलिकलरुजिम्तमवस्त्रवौजायुगंजालीरुगामहिसीसंपनमः
खिचमकण्ठकमेकपुत्रमिवाऊंक्तवयति।तस्यवाहूंकाक्रमनीनामदेवगसि
सीवरुवा।ऊंस्त्रियूंादमेनीयाूंसाधिकाजस्त्रथेमिरुऊंा।काक्रावनीपियावम

नजायाश्चासौ रथश्चसमयनयावद्दशासाङ्कीडकयमकपिचारयतितस्यक्रीडकान
मसादस्यपिचारयतःकालेनसमयनदशापन्नसलासंवृत्ता।तस्याश्चयमवद्पादा
लक्षउत्पन्नःअहोवतासमस्तिहिरण्यसंबन्धोनिषद्यतमर्द्धिरण्यसवन्धम
सबाभ्रदारुणवनीपकस्यादानंदोमयामितिमयाचाङ्गीकृतंचाक्षपिनैमि
लिकाःयस्यस्फटिकपिण्डवद्यंत्रमकृत्रिमःसौरस्यमनसाङ्कितं।तमाचाक्षम्

दितहृदयन कथं कावि नं तस्याया दादृदउत्यन्तः सयुतिविगतः यूनवपितस्याद्दद
उत्यन्तः जूसावतादं मसाऊनकायं यज्ञमनोसाथसत्कयमासंपश्यमिनियावाऊ
जाथाविनंतेषवसर्वकाविनंतस्याया दादृदउत्यन्तः सयुतिविगतः यूनवपितस्याद्दद
दृदउत्यन्तः जूसावतादं मसाऊनकायस्यमूर्तिसिंहासनेनिषेधुर्धर्मज्ञायामि
नयावाऊजाथाविनंवाल्मनेमितिकाः यूत्याः।कथयन्दिदेवजषकृत्रिगतः सत्वज

वीमसद्धिकामसतनुलावारस्यायमतनुरावर्ष्ण निलकावाल्लावाजकुलमसतीभागीकाचयि
खामसासिंहासनंपरूणसाकेतनगरेघरुवधीवनाकाविलाप्टस्वनुरुवतीनगर
निवासिनःयोचाजुचकाक्रिमतीदेवीमसतीसिंहासनेनिषद्यधर्मं सयिष्यतिःयथा
धर्मेकामसद्मचाजकुलमारालविलपंशकाधर्मेऽस्वनुतकसद्मघरुवधीवसभाकुलाः
चाजकुलीनियतिताःजुचकाक्रिमतीदेवीसवोलकाचुषिताःसकांक्षासवीजपवेदः

यन्त्रायावच्छिन्नं धर्मसजन्यकृत्योत्पाद्यत्वादिति वेन्न कृत्रिमधर्मेयूत्पत्तिं प्रत्यधर्मस्य प्रतिबन्धकत्वात्
धर्मान्नभीमासगतेर्नाप्तानादरोनिर्मूलत्वं धर्मवादीत्यत्र धर्मवादीत्यनेन नयमर्थीलाभानिर्मूल
निर्मूलदृष्टिरिति तस्य धर्मेणेति तस्मान्नवंबुद्धायथाकथंचिदुत्पन्नोनत्वं धर्मस्यधर्मेण
उक्तोसमविषमोनोत्पत्यानिर्धर्मोत्पत्तिसंभवीत्यधर्मेणवेदःकार्त्रिमत्वादि
त्यासकाशात्धर्मेत्यत्रापिसादजातोधर्मेणेत्यादिनाग्रन्थेनादासदउत्पन्नः

सयतिविगतः पुनरपि तस्याद्दद्दउत्पन्नः अनुद्दावकारूमुद्धानानि यथासंभवमिति। नयावाद्धू
आवाचिकंगानकावाद्धूमसूनीनानवअर्धमागेष्मसीवकाचयिखण्डयानानिवायंलंकृत्यमा
वा हूकापचिवायेनापचिकृकाडयानानीदृशितानिकस्याद्याद्दद्दउत्पन्नःसयतिविगतःपुन
रपिनस्याद्दद्दउत्पन्नःअनुद्दावकारूमुद्धानानिसखानामपस्थानकृयोमिति। नयावाद्धूं
आचिकंगावाद्धूमुद्धानानिसखानामपस्थानकाचिनं। नस्याःवदंशितंनस्याःद्याद्दद्द
उद्धावितं

त्व न्न स्व यि वि गतः पु न र पि क स्या दा द द ड त्व न्न ः अ ह व का दी ना ना ब्ध स्य य दि चि त्व
त्व ब्ध्य या व दा र्म ध न म नु द्य मि ति । त या चा ह्व ः आ भो चि मं चा ह्व क थ व का चि मं क स्या ः या
दा द द ड त्व न्न स्व यि वि गतः पु न र पि क स्या ः या दा द द ड न्न ः अ ह व का दि य ः स्मा कं वि ज्ञि
मं सा ध न पं स म क्षा ः अ म त्व ा अ भे ः य दि त्व स न्न स्मा न्न ह त्व न रा ज यि ष्या म्य ह ष्व क न न त्व
न ह ष्य ज्ञे ना ह्व दा द य या मि ति । त या चा ह्व ः आ भो चि मं चा ह्व क थ व स र्वो का चि मं । क स्या ः

साकेतनगरस्थदिवसेऽभिख्यातिर्नाम। ततः साकेतनगरनिवासिनः पञ्चविंशतिकुलानि
यस्यसाकेतनगरनिवासीजनकायः पञ्चविंशतिसहस्रपरिवारः कच्चमहिषचलमृगुंजीवजी
र्णशकुनिसंज्ञः। आत्मिकवीसवाघिचीवादकाग्निदुर्दिनेषसर्वेषामपिजीवनेऽकालनाद
मेनचसवेविनाशिनोभवन्ति। तस्माच्चमहिषचलादयोनडदकविन्दवःकथञ्चिन्मेलन
तिसंस्थसरःजलनिकासेनैरन्तरिकाजलमायःकुमालैःकथयतिहवभोयदतन्मसि

सिद्धस्य ननगत्यंतरजातः कस्माद्धेतोरुत्पद्यमानस्य नाम सिद्धत्वमिति। कस्य नाम सिद्धत्वमिति
नामक्षयोपशमादिरूपा यिनः कर्मनिरूपलक्षणपुद्गलविपाकजनितौदयिकभावविशेषात्संसारस्थ
ः सर्वेभ्यो ऽर्थेभ्यः कर्मक्षयोपशमनिष्पन्नावग्रहः सन् अवगृहीतः कर्मक्षयोपशमजनितक्षायोपशमिकः
नः कांक्षितः कांक्षासाधनैकालंबनः पूजावस्तुलाभाधिष्ठितः सर्वेभ्यो विषयागोचरनिष्पन्नेभ्यः
विषयागोचरनिष्पन्नावग्रहः। कस्यनास्ति किंचिद्दयविषयकर्मक्षयोपशमजनितः स्वभावोपयोगः

निर्भ्रुयस्त्रोयकवस्त्रानि समूदानेकुमानश्चाश्वभूथमसिन्नेवदिवसंयंचवृाक्षसावोविसत्सम्
यसंक्रमयाचिकुंखवृक्षाश्वकेसामकारखवीदसिमेडुसिताखंदयादनिडुब्भहंतदहसिमधनदा
कुंयनासंतसाडुंडंहकुर्यमिमिति॥द्विमीयावाचादेवंपत्नारंखंयाधिभारनाथुब्भतदहसिमेडी
वधमूल्यंधनदाकुमिमिति॥हमीयारखवीकूंदेवपूत्रदानंमधनिकेंचूयनूंवैतिष्ठतिनदसिं
गच्चतेनमसंभावयिकुमिमिति॥चतुर्थंःकथयतिमसलायोसंसधमंचानिसीसीयेवपक्षंगानदहं
सिनसाऽयनिभावनाथंधनंयदाकुमिमिति॥पंचमंःकथयतिपवासंमसिमेंजीकुंदंचामसल्ल

कः॥ यत्र युद्धायस्य दस्मिन्मम जीविकार्थं धनादि लाभो भविष्यति॥ अथवाधिसत्त्व स्तेषां क्लेशं भविष्यन्तं
न विलंबितेन कालेन ज्ञात्वा॥ कान्तारमार्गं क्षिप्रतरं वाहयन्॥ सार्थं गाढदुर्गं स्थानं प्रापयामासुः
ततः क्षुधार्तान्॥ तान्सत्त्वान्॥ मांसशोणितादिभक्षणाय विवादमापन्नान्॥ बोधिसत्त्व॥ कस्मात्तूष्णीं वासीत्यादि
विस्तरेण॥ बोधिसत्त्वः प्राह॥ मा तावन्मांसशोणितं भक्षयतं मम शरीरं मांसबहुलं निष्कुटिकः क्षु
त्पिपासार्तस्य बहुपयोजनिष्यति॥ तत्कालविलंबो न युक्तः॥ इति कृत्वा॥ मा पूर्वमांसादिकं च यन्मम शरीरं
॥ जीवनार्थं मांसादिभिः॥ अधिकृता मा स्मरत॥ यन्मम मनोज्ञं शरीरं तावन्मयाचत्तकालविध्वस्तं समा

चीर

यन्नाः स्वर्गादिवधनजानं गृहीत्वागच्छ यूयं निर्गत्य कुडाम्रसाक्षात्सत्यसाक्षमवंचूर्णवचनैः
मुक्त्वायनं विस्मयमूयजनाश्चक्षुःसत्यनामिकाचूडामन्याथनाधिकेन धनेनसंयोजिताः
। नकारमाणाः पुत्रादिभिर्नसार्द्धमेकत्रदर्शनविधिनायूयं दर्शनंनत्यमस्तायस्तवाटमापयि
त्वायस्तायकनसानिसमूलानीयायूयंचखादनीयंलाजनीयंदानार्थंकृत्वायुष्मद्धनमन्यः
हिंस्थसर्वयुष्मत्स्वजनथयानभायनासत्यवस्त्रालंकारादिकंसमूलीयशाश्वितंस्वमूलस्व
क्रीवमूढायस्तेयलुब्धवज्ञानीयाःसर्वोत्तियस्तायकनसानिसमूलानीलानिप्रलुंरखादनी

यैस्तज्जनीयधनधान्यदिनभस्तवैस्तस्यव्यवधानासनवस्त्रालंकारादिकंसमुदानीतं॥ना:
नाभीथिकृष्णसभ्रातृसंयविद्याग्रकाःसन्नियतिकामसायरूपंखनरुविरुंवस्वादीनानाथ
रूपंसवसोयकाविरुवाथेसमागताःकृच्चाजग्मुस्तत्रतथाराजानउनिमन्त्रितकावस्वा ११
स्तिगताजून्यंमताजनकायसंनियतिकः॥कालरूंदानींदिवसायरूवाढंगंकुमिखथवाधिसः
स्वःकचूसयासंचोद्यमानरुदयंसान्नदंयूवक्रमानोंयरुढवलागीमसायरूवाढंगस्वासिसासना
निषद्यतंजनकायमवाव॥रूंमीरुवनादबलंकुलालंकुमंयथन्युगसीनामरुसयसंगायरिरं

वन्दः समान्कः समाचरिकेः कायस्य तदात्यंमन ज्ञापाय कृनेति विनिपातंनच कमूपपद्य न्कानः
ज्ञायपन्ना मस्त्सखदुःखदोमेनसंपुरुषनूतवन्मित्स्मादहभवंवदामिकृमाकृतवन्कादाकृगलो
न्कमेयथन्समादाय वरुद्धमिनिराजधिमाजतचेत्कृगलःकमंपथेनासविकरोतिकेवहसौंलोक
कृनेःसर्वदुःखकोयंनिर्वासमनुष्यानूतवन्मिअथसमस्तागनकायकृमाभेवत्पापंधर्मदानी
गुत्वासंसाचारचिनानिवोहागुतदर्शसंहरुःअथवाक्षिसत्वस्याःयर्षदनवंसन्मतिपद्
विणालनंकृत्वापुनःकथयतिराजसत्तमेरवन्कानिचगतिमतायहृयकृमिकामियूयूमातिम

वाढं गच्छ जुष्व सर्वथिस्वामी राजकार्यं सन्त्रियन्निर्वेदिलामहत्या राजर्ष्यानाज्ञानूत्वा वनं यतमच्छं
त्व वाढमुक्तोपसंज्ञानडुत्यसंक्रमामहतिसिक्तासन्निषद्यजनकायमिदमवाचम् ॥ नमयूयंरितवः
क्षामाश्रुस्नेहवमथिरुक्षाःशोमहत्यामोघ्रुवंरूपसोपकाःकृत्यकराःयूयंकराकूरुलोकंयवः
लोकंरवक्षपूरयंदहिनादानानिददत्पूष्णानिकूचूरुउवोपसमूयवासनेलीलिमादायवरुंध
॥ कल्पसरुमादीनहिरवलुरवक्षोदत्वाजूर्णारवमिसाधनोमतल्कागःपरूंसत्खड्गायनयःयु
रूनाहिचस्रचूयमसिमूक्तादिचत्नसीनिवयःयरूंदासक्रमंकवयोचूषयःयरूंतमिजामायः

मस्यर्थदानशीलमनीस्यगौमिजाश्रयन्नमिनिसिमार्गादिशाकाया जूतिवर्द्धयिष्यन्नआसूत्रा का
याःयचित्तास्यन्नीतिःअवत्नुशोदेवानामिन्द्रोलोकपालानीवनेऽत्यायीनिशामाद्यः
जातस्तस्यावलायागमथशबोदानंददास्यरंराजासत्यलःऽयत्यान्विकआदानमेवसरासत्यान्
सन्नियाजयानिग्रुःकायनसंदग्धीमाचरसामनमाथाध्मात्मशीलसंयत्नःसत्यः
वादीजिनन्द्रियःकाव्यर्थयनमिक्लांतशीलविश्वेदेवायजिष्यायजिष्यिस्यगोमाऽयना
यहाःअनन्तकृगसनार्यकमेश्मकवृत्यत्सकःऽकंमदवाऽवेजाऽवमिमसामत्रिवि

मौसानिवभीनारत्नत्यासोद्यद्यद्वृद्धकामस्यविनेषामीत्यवमूक्तस्त्रीवृद्धःस्वास्थ्यात्तमाभूयः
योकुलकृतःकुमाऽऽहलिपूर्वाबाधिसत्त्वस्यादथानिर्यत्नकथयति॥युवतीदेवनासित्यनेक
दुःनासमूत्सदेवस्यकायडामुनियानयिंयदिवातंकवूरात्मकदेत्सलस्यानमगृहासमु
दिनस्यकायडामुनियानयिष्यामिनियनमसिसिंहयंगर्वेरानवकेयनिष्यामीति॥कुम
लारत्वन्निबाधिसत्वासवृद्धिल्यस्थानवुकमस्थानवूनमाबोधिसत्त्वस्ययभवतीङ्गस्त्रीङ्ग
तीत्वालत्लाढयेनात्तजिनीमाकुकामक्षाडामुमीकानयामास॥अथत्रोक्तमयूरारिमादवी

वयमावनीजूमः यूचगनयविदनाजून्यत्वमतानकायःसाधुदुर्दिनवदनतीव्रदुःखखाणः
रुगावाधिसत्त्वस्यादयानिर्यत्निवाचयनूवावदवायीनाकसासेहविद्यातमकुमागतःशाध्
यमहिसर्वेषामधिनाकसायहविश्वस्मिनवनकैंतिनत्युसीददेवमांसासमेकूचूमास्मान्यः
मावनीसंयूजीयविलक्षमादीनास्वकृयसूवनीयकयावनकानानाथनूकूचूमास्मासेक्षदवनो
यानयाजूविवदेवायंजनकायत्स्यायूदेवत्यविधालिनःगच्छियागमन्मदुःखदोमनसं
प्रनिवदयकयाउनकानांचाअविधामोहविशनिखद्रियोगदग्धानिवयमावनीयमूखानाः

ऋः यूवादि तेसम्यग्यासंति तस्मादेवेनं वाऋ संमानूयहोवा चेसमर्थयतिवाधि सत्वःऋ
थयति।जूलमलिऋ यूष्माकंतऋनसविनमणिहिप्रियसंयुथालमलंवाऋवियाम
वसाभ हविष्मतियष्टलऋसखावाधिवमेनूरुचलानाधिगमायविसूदीऋसुनासहिऋव २२
ऋादानयाचमिताया सन्मवार्यकऋुमिऋसुऋेमर्थसमानविनादानयाचंमितयानूरुचास
मस्तस्वाधिष्ठायाधेदानयाचमिताचनविनास्यगजादिदानेऽयविपूर्येनसमानाहिऋवः
ऋामसमदानमियाचमिताया अन्नवार्यकऋुमिलूऋावाधिसत्वसंमतोगनेकार्यसमाधासुख

मनूवाच मरुत्राजमाहेवि वियति सा रात्रि दिनि वाप्सि त्यः कथयति ॥ वत्सनभक्ति द्वियानिसा
शरथिकुं तवभीड रुषानुच स्यानूयश्रमाया मिर्यभनूषिवे भनयतनरुक्षागम्माहेवमयावनको
रुपविपूर्कुमनोनक्षरविषमीलनूविविन्दयन्न रुरुकुन्दुर्मनालिंगनि ॥ तवमक्कोमाक्षादेवे
ऽनर्कगतयुरुषः पनिसियमूयगोमूरुकूचूषिवरिवन्मिवासनंदगृथिलावाप्सिसत्यमः
वाचाशरथिविगोमेथियासाअलंचूषिवेसमीरमियानीवयज्ञनिभावाप्सिसत्यम्
दिनमदयस्यनिनस्यचिमूषिवभनेतिगक्षगस्त्रमादायहिवर्द्धमानकाचूस्यस्वनभया

वसानिसबचीनामांसानूक्षाक्षुखलक्षनगसेनाकृसायदवानिस्मांगक्रोचिदवनुस्नाः
निखमूखयुक्तिणमांसानिवमक्षनीयदृशवूचिचसावधचनायचिकुसूमिवखादन्मांः
सानंदमेधामासायथेयथचनाकृसांमांसानिरुकृन्तिातथाकथावाचिसखंकृयक्षरयं
तयखमयासूचिनात्तकृणिनक्रूनिविदिखायनास्त्रीजिमनुरुवमूरुयस्यामातयासमांसान्यु
क्षाक्षुखलकस्यनाकृसस्यायदभेयैनूवाचाऽदंसचूचिर्मांसमिदंसमदमिदंसकृमानः
समानगृहाथंगृहीखायनिनैनिगक्रोयवंशीवृकुक्रोकृष्ववनामलखालचिनखचिनंद्

मयरूपसरूलकीकुकामेनकंयायूचःसनेमनोहिसरूपमादिक्षिणंपगृहीतुमनूग्रहः
कार्यकूरयुक्तावाधिसत्वःयमावरादेवासाद्धेयरूदीक्षुविग्रहनिगरूमसत्यरूमनाकृतज्ञाः
र्यरूमानश्चशानचतस्मिमसायरूयाशीयाख्यकेतादासीदासकमेकचयोचूषयमारूमनसमः
मचिवाकृयरूयविकर्मकचानिसर्वेलब्धसमागतेतायथाखिलविनानिदीयमनकाङ्क्षि १०
दयविपूर्लुमनाचथागरूतिर्नवमहाजनकायीगरूकमनूगाकृमंचरूछावाधिसत्वःश्रीनिः
प्रामोद्यजातःसत्लकयानिसरूलामहागमश्चर्यमहाजनकायसरूलीमनाक्षेत्वयोद्विद्यर्षस

रुलंजीविक्रमिनिजूथविघ्नकिंमदिवससंयोगस्यैशालूकमनकालसमयमक्षाद्रवेन्द्रावधि
सत्वसमीमांसनार्थेगाजूझनिरतिवालिकोमहतायल्लानिस्कंधेदीमध्यातृगासहसिवमन्निस्कंधस्थनै
यसोमतिस्त्रयकालिनजडाकलापैलाक्षिकविकटकचचटानयनैकलोलुवदनैधावविदाविग
मुखविनिर्गतजिह्वौडाचक्रुमाणिनिर्मायमलरेचवमठहासमुल्किणाजूथसमलाजनकै
यस्कृतथातयाकैनेदृष्ट्वासंत्रस्तमूलाविद्रुतःतताचाक्रमदृगाऊलियूढःकचूयोनविलम्बि
तेचरुनेवधिसत्वमवाचामतराजलेहिसचेयदस्थानःसाकंकमहानगचेमसान्नुकायत्वा

ह३

मत्यायचयरूस्मिवदक्षिधंकृत्यायासाकुरादुःखीत्रमामालाच कांक्रयाजलज्ञावासमालाचदुःखीः
विन्दामिवदनाजूयखःयंचनाम्याक्षालाचमिनिदुःखिनःविचामिमैंकृत्वादीनारुग्नयचा
क्रमःावरुवबोलयंचायिकृत्यियासाक्रियीलिनःभवद्मख्यन्नयानस्यनलेरदबनिकृढःनत्राच
खमलालागलंमाकाचूलिकप्रलाढःश्रीघ्रमालाचयानंननीवदुःखालिनाजिनमिनिजूयवाचिमखा
नाकस्यानिकादिदमवंचूयवाक्रयालाचंकृत्वाक्रयाचिलुकृदयःनंचाक्रसमाख्यासयन्नवाचमारेबीवत्स
मारेबीजूतमिदानींलार्यंयंअतिलिबंतनालाचरासावदाकंसंनयंयिस्यसीलूक्रायंचूवयानामं

ऽसीलकयणिरासकरेयवमसीकरसतमिलनौंद्रविलूऽकथमत्रमयायुनियरुयंयुखमभूमिमा
सानीसचूषिनाशभीविनाप्राप्तिवञ्चनानास्तिसंतोषरसन्यायमासाद्यऽप्तिस्नानवासकृत्वैवेपि
पीलिकानामयिष्यामिनांद्रयातथिऽमूत्रसंसर्गभयदानयानमिमायाऽयंचियूनमर्थिस्यानि २०
मांसचूषिनाशभेनाकसायद्यास्यामीतिजूयनाकसंवगश्चनीलजोदवस्त्रऽकथयतिस्तेयाथि
वक्तिविलायचक्लिष्टसिऽमूतीवकृधिमोरसज्ञद्रविलम्बनतिबोधिसत्वमूवाच्वत्सनवयाद्दर्श
ज्ञातालोनहिंसकंविनायचसिस्यासंयादथिऽमूत्रंचप्राप्तिवञ्चाप्तिविनानवकाङ्क्षिन्ति

ॐ जयन्तु भद्रसूदवगन्धर्वा नवाः सखार्थं निर्धनयातंवाधिपुत्रवशकसः। जयंवाधिसमीः
पल्लीं सत्यनिमोक्षकांक्षयामांसभाधिनयानकविधामिसूदर्ल्लतां। जयमद्भिकविधामियादम
नस्यरूपेयनामोक्षकामंजगूस्तहंसलक्षमांसभानिनं। ॐजयंवाधिसत्यसाधमासस्यधीमनः
एखवालमतीक्षत्वानोविगम्यसिनायवासमद्रासूदगन्धवोऽनयेवधाम्निसंस्थिताः। गूस्तानमक्षुः
नदानंविस्मयंयनमयंयुः। जयंवाधिसंस्थेरन्यतमकुगंपूरुषमामन्त्रयते। नहिस्वसोमामम।
गयोविमोक्ष्युन्धिवगाहिनीनिवाविमुंचयदसंचिनकालहवादिकमनानाकंसंनयोधिष्यामि

अलोकमलोकं कुरुखेयं समूलमुद्धृत्य बोधिसत्त्वः प्रगलितमीर्ष्यासञ्चायुः स्थिरभावी
चक्षीवदनो ह्यादर्शमूर्छितः। अत्यर्थमतृप्तकायस्य मदयानोकस्य न्यस्तैर्वयोधियो
नियतिर्मदः। अत्यर्थमावृतोदरीकथनिष्ठबोधिसत्त्वदुःखीवदुःखरोऽत्योत्थमानहृदय
वयुकीछुकिजीऽचलऽयन्तीसहसैवबोधिसत्त्वनोनैपत्रिऽकऽकवूदाकवूधैयानिदः
वीऽमानवः। सासादेवचनमधर्मिकस्तमलोकानूसेकप्रदानमूर्योलोकनाथोक्तोमामनो
थैवंनवचीयनिलऽयनमदुःखिनाप्रयाताःसितसुखीदंदविनिवरुस्थनूकैमसंयुक्त

एवमुक्त्वा निस्सृतं नाथियमावतीं पतिव्रतामिमां साध्वीं निरीक्ष्य नाथयतिरुवाच
हे कान्ते महाभाग मन्दरागात्सुदुःखितोऽहं विना त्वां नान्यत्सुखं पश्यामि तस्मात्
त्वं शीघ्रं दिव्यनदीतीरे दक्षिणदिग्भागे नाथह्रदं यास्यसि तत्र स्नानं विधास्यसि तत्र
मन्दीभूयिष्यति वा जरा मौवानि स्रास्यंति नानातत्र दुःखिनं मां गच्छन्तं निषेधयिष्यसि वा
सुधीस्त्वमिति किं बहुनि स्वयं पुरीं वा सलिलं वा विशसि तन्मोक्षकामैरवतीदमयं
स्तीव्रं ह्रदं नानतत्र गुरुहितया व्रया नवं यास्यिङ्गतं तस्मङ्क्षोभिभवविनाशयाशु

सिद्धकथनि ज्ञानुरुवाहि सम्यक्संस्थाधिनेपूजदानेविनाश्रायकृतसाधयामिप्रियामिमांतार्यापू
ज्ञ ॐ मप्रियमसिद्धाभ्यःस्वाहाथवसनूविधिसत्सःयमावयामूर्वयवलोकयिकुमावज्ञ
ः।।ज्ञूथयमावमीदवीरुस्यक्रिंगाकाचसूचिकमागयंविदिक्षानियनमःसरलमापूजयामिसिद्धाभ्य
ःस्वाहाथमूयगमापूजसहितप्रियाविधागमलीसाङ्दिनवदनावाधिसत्व
सूक्ष्मादयानियक्षावाचा।।दवमभ्रुनवसंकल्पाःयविपूचयंगीमनोचभ्रःयविपूचयाज्ञ
याचमिक्षियरू मासविकल्पमनोसिद्धाभ्यःसपूजिकामिल्यथसाधयेज्ञमावयाम्रुमि

नानाथ एवासावत्सार्थं कृत्वा यत्नमविस्मयमूयगत्वा॥ नमोवाधिसखावाभेमनःपाणिभयदक्षिणे
नयानिनोसीवसुरत्नमचमोदायवासनयाजिनायमावतीदविपुत्रसहिमांगहीखानखाक्रमः
मूवाच॥यत्नीमिमंसत्यजीवगृह्यानखंमछिजः॥क्रियंवानेनसखाधिदानेनयापूयामहं २२
॥ॐस्वस्तावाधिसखानसजाक्रासस्यसस्मवाचिधनीयामास॥जस्मिंश्चानकदेवदविकान
ःपाथिवीनभोजानः॥गगनतलगमेव्यदवतागनसतुंस्वस्यनदकुरुयाचिस्वागिनीविः
दित्वाविस्मयपुंसुमनोहिनहाकूरेकवेनयामकः॥ॐ[illegible]वातीकोनामसविःयभाव

निसौमीकृत्रियान्मुत्रौषधकान्यथानृपैःसत्कारविशेषेणसर्वयत्नैर्बन्धनालंकारहितबन्ध
सर्वलक्षणसंपन्नोयत्रयत्रदिशिप्रतिमान्यस्तानिवराजानिगृहयामास॥ २८

लिकं मिनिं।कुलो बाधिसत्वं पुनर्दृष्ट्वा तदर्थं हेतुकामयन्तमुक्तो मोक्षकोविदः पुरुषकुवृक्षानीयी:
वनेकाशुकैलवनसंचुपुष्पकवृक्षंविकुरुपकंराजहंसोभूत्वासहसैवंगानतलमूलंयक्तकः
नयोयंविलायसाहिमवन्तंपुनर्नराजहंसंपुष्पिताशंभूत्वाजनकायस्कमोक्षोनसंप्र
स्थिकंबाधिसत्वंदृष्ट्वातुवृक्षकोशलोसादवकाद्रिकसत्वंसत्वत्वलकोसानंनाथन
पविलयकंगामिषासोनिं।बाधिसत्वंसहिमवन्तंपुनर्नराजंभूत्वाजनकायस्कमोक्षोनसंहि
तंबाधिसत्वंदृष्ट्वातीव्रमपनीयोन्यनमोसिन्यस्तंविविधतत्तनिचयुमस्थिकंपुष्पफलसं

३१

स्वागसाः॥किंपुनः सुखसंपाकः समक्षिकुलितक्रियः॥अथवाधिसहः सुविवेकसुखात्मन
चसपचिलाविकमतिस्कन्धवंशहृदयः समयलङ्घविध्वंसगस्तदृढासक्थाः कामायखगनि
मज्जभार्यारूफ्ऊवलाक्रतृकथयासमुखायमानउवाच॥ऊर्दसखीमेकलाक्रकामसमत्या
त्यंवचः सुखसिद्धौमाषीःकदाचिक्रतुवाचकरुवानधिमतिष्ठवचः॥गतसख्यामदसी
स्त्रीसचनस्याधनस्यच॥एकस्यचक्रतभयासादितवस्याऊनशमाक॥युजनामसुखंवस
धंवंस्याधंधनस्यच॥गजाश्चिचिसमासःपापस्यवरलोदयः॥नियताऊनचस्मेऊदिदः

पृथ्वाधिविलायन्त्लायमानांवलात्युग्रूपबलायकाकींददिकंवेशवलात्सल्ल्ल्ल्ल्लक्ष्मी
सापश्रावनोरुयविक्लालादनास्मीतिविज्ञाकोस्वामिनंमासिचूतमनूसमनकोविलाप
हानाथस्वामिन्मांपाखुलवगृहीतंनवकुसिकथमूपकिमीदयाल्नास्यानाथनसकाश
नाथामित्वीचेचूपजियमानांसाकामभलवनुपनमधामिकस्यसखाकाचूतिकुसमचेस
खवत्सलस्यसखानुमाद्विचूतस्यॐमांमदीयीवर्त्मकथंचिष्यन्ति॥खदवकाश्चिकसः
त्यानूकंपकुरुयावनीदवीयियांस्यानिषादवशगांकीवदुःखसन्कस्यापिजायस्वप्न

वमादिकवूसमाविदवकाजूथवाधिसत्यस्मस्थाःयविदवनागदंधूत्वाकान्यस्वादकंपि
तहृदयःसंलक्ष्यमिाक्षायकसायंनवारमनुष्यसाखिनस्यायकुक्षिभद्यङ्गमिवाधिस
खःसंक्रमस्यनकाःनूविलोक्यरिज्यिनृयामासयामदीयेवाक्रमनावथास्रुनकदाचं ४२
सभवीयसायवभवीवासंजासंकूयोमिकासयाजिविकनयचसंजातिनयविजासंकूयोमि
मिातस्यमसविवकालाहिलषितस्यमवसस्यायंकालःसमूयस्मिकानाम्मिमसत्वानाम
यकिंचिदूक्षवंकमेसवसीयमोस्यवमनूविविस्मांजादितमनूसवंस्यात्मिकंगछनूचे

दिलाक्षयकिंसमाचरकिंनजानीषेवाधिसखंसखानोविमाक्रांथंदुक्खंनकंतस्सा
सिकूलीसीमांसीमाहरियंकिंसिमाजायंसमाचरिहन्यसंगच्छंत्वंयथंयसमानमावसंदः
वलोकोमंसवसकंकःसदंवमानुषोऽरागंनगच्छंयान्तुमामसमाख्यातसायाच्चावरुंधि
रुंयागकलंदुःखिकंयद्यकुंकिंजथंदंधीमांजाजिकंजयंमृषिछंखंनसाजिलमि
तिरविदिलादुःखोदमेनाविंयतिसाचीतजुंवाकेसिनंगंनकोवाधिसखंयकुंमंदः
षिसीमाचंदश्चारविदिलायुनचंयियमावकीमुवावाऽलिंथलंजमाऽमकमकाघीऽसखि

वामशिमाऽकमिलयि वजीत्वि कमशिमलविगनीवि यतीगुरुसत्वार्थसरुलिखीकविषामिसादते
वामक्षापसगसंस्कृरुचूवाजेसंस्त्वंमशिमलपुदाननकविषेसख्मानसजनगीकुरुंक्षणी:
वुदुःखसमशिनीवामशिमलयुदाननंकविषेविगतहनीवाकानुरूपेकुल्लरुखेलरुसमानावाधासा ४२
मिसत्वंवामशिमलंछिजलारंवाधिमलाहिकीकथमिवंवाधिसत्वानुविधियवाधिसत्वस्ता
वाऽकसान्समाब्वासयनूवावामसाडाऽकसेजूयुष्माकंकूचूवाजेक्षणविनकालातिलषिमंमः
नाचथंवावामशिमलयुदाननंवियूनविषामाद्ययूष्माकंमागमनंसरुलीकविषामिअथा

सूक्ष्मशरीरकायान्संगृहीष्यामि। अद्यसत्त्वानामतीतपर्यन्तसर्वपरमाणूनांभस्मीकरिष्यामि। अद्यसत्त्वा
चूर्णंविध्वंसयिष्यामि। अद्यसर्वसत्त्वधिष्ठानंलोकधातुंकारयिष्यामि। अद्यवैसत्त्वगतंसूक्ष्मीकरि
ष्यामि। अद्यदानपारमिताःपरिपूरयिष्यामि। अद्यमाचरणंकरिष्यामि। अद्यमार्गेमनस्कृ
तंसंधारयिष्यामि। अद्यपारंगमिष्यामिसत्त्वपरिपाकंविदर्शयिष्यामि। अद्यवाधिसत्त्वीयर्द्धिंकारयिष्यामि
। सर्वतथागतविषयंमारबाधिमहिंगमयिष्यामि। अमृतंनंदागस्त्यंतर्पयिष्यामि। दुःखितंबाधि
तंसंसारपंकालग्नंनरंविनादेवंनवलान्। निर्वाणनगरंक्षेमंप्रापयिष्यामि। सत्त्वान्।

पनिर्नेकानयनिर्नेपयसिनतनसखनवाकुतार्यङ्गमःसखलःस्यात्पयुसतसवा
रुःसर्वेजनेषदसमश्चन्द्रसंकस्याःयनिरूपयन्कीमनोवथमसवानखनासमोक्तवोधिनि
खूक्तावोधिसखसंघावृक्षगतोरुखवनिधनामानयामासासमनन्कनयतिमावंचिति
रुवावोधिसखनवानिधायोधिकानःपृथिवीकस्याजातःसर्वस्यंयजेवद्वीपःमाकुः
साकुलाधूमान्धकावःसंवरुधसूर्योचन्द्रमसोनरासंनन्नपतुनविवासमनन्नउक्तो
यागाद्विभादासाजूनभीकदवदूनूतयारतिनन्दिनयूदयोनान्यत्यसलिलानिसंवत्सरः

कृष्णानां रूपाणि अर्चयानथित्वा कथयति तत्तस्मिन्समये ब्रह्मा शक्रमिमामगिरा मगि
स्तालमूलं यावद्दूरविष्टः सर्वलेखमयान्सकलः कपालं यनियाच्य खलु रूपं तत्र वः
द्यावाकुंतयस्तमम्मवोक्षः साहायं कल्पयिष्ठं। श्रीयं मम मित्रः कपालं याच्य तत्र मणि
नलंसयं अवगृह्य मिलित्वा वाधिसत्वः सर्वसत्वानुगांतमित्रचिलमूयस्कोयमस्तनिगि
लानलेया श्रूखंडयति स्म दृढं यदवर्णं कृत्वा लेखियूनस्कत्वज्ञानुकयस्यांयचिस्वच्छ
धनिक्कमीक्षापचित्वाउरुणीयासिता मरीगजेसनचक्रमूलोद्भवलोसदृढमणिः

नवमक्कनविदन्नुनायःकलःपूर्वमस्मादसमंवृणामिमामवस्थांयावत्कस्याप्यनुचार्यकोर्वीनाम
नूलनांसम्यक्कंवाधिदूषयवस्थापयन्। नवमूक्कसाधवनावाधिसत्वसामसद्धिकलीविदिलाः
वाधिसत्वस्यान्धिकमसान्धंयसादमूत्यायस्तस्त्रीमवल्लिगानगावाधिसत्वस्त्रास्याक्कसनूवा
वाःगनाहिरवन्नुआगच्छकलीघंनिवःकयालंयाटयित्वामहिनवंगृह्णीमि। नवमूक्कवा
क्कसानिघेरजदयावाधिसत्वस्यनिवःकयालंकलीक्कंठमस्तिंयाटयिष्यामवस्थाःकलाशीमस्त
स्यानीक्कंठमक्कंवतिसत्यमानोनिवसिमीवंवदनास्यसतःकामवैरागभास्यनिसीघंयविः

थरनरे) भायसकम्म

ऽयुग्मदिनरूदयसहलोमेशग्रमः संदरूऽपाचिमू रूऽमनानथ रूऽनिविदिखान नासिन लिंगवाः
मूयदर्शयिन्न वावायूवेमन नमयामसिन लवावामनसादरूमिदानीं रूऽसहरूऽनदयामियथा
चमयार्यसजिवामसिनलोरनूरूवांसम्यक्कंवोविमहिग्राथ्यमानन सच्चहिनसमासलूरूते
नसत्यवाक्कंनारयंमलामसिदृघ्यसहसमनाहूऽसर्वंरूजनथदस्यान्यषीवसखानासुवीपसत्यमम
द्रवविदूषलिरूयगमनसमथंरूयानमसवोचिलाताथंसरूक्षासर्वसखानामेंगाख्यानत्यं
खाकथोबाऋडालोमहगायसादवेगानकन्नासिनलसहरूऽनदरूवानूग्रतियादिनेवचि

कवस्मिन्मुखामलिनतावधिसत्त्वसंवसत्त्वभूमेविलुप्तयत्नायानूत्कांसमाक्षीवाधिमाचं
वमानसाद्भुतगत्यवंविस्मयमूर्यनयन्सरुलेशंमनामानःपुनूदितद्वयःयुयोगयुनि
युजत्वमूरुलीलस्त्रीमवच्छिनःप्रियसुखमाप्नवयुयोगमूच्छिनःसतसेवधवतिकलेनि
यतिनःकवत्राक्षुभाग्रमयदनिवासिन्यादेवनयाधिसत्त्वस्यमनोवधयन्यिपूजनार्थं
नस्मिन्नेवकुलोग्रजाद्यसंप्रस्यनाल्पःपूर्वस्मादवस्थाधिगाशंक्यस्खलितमेवधाधि
सत्त्वस्यजिनोनामाज्ञेद्यसत्त्वावाल्पःप्रथयिताःसवत्नाओविस्मयनिवेदितगतक्रु

निवेद्यतमावार्तांदवीयआलूचराजा नंसान्द्रःपूजामाद्यतद्वलागतेगमज्जनपदंगृहीत्वा
गतज्ञवोयनिविलायसाश्चावाधिसत्वसकाशमूयसंक्रम्यपुनिसमाक्रंयत्रपूजस्को:
दवस्किनःयआलूबाधिराजामाज्ञासत्वनिवाराबाधिसत्वस्यादयानियत्रयत्रगूदः ७०
नेकान्दवस्किनःअजातशत्रुश्चबाधिसत्वोखिलवसमन्वितःसेहापुनिवच्चवान्याया
वस्यधनिदवासत्वगन्त्वाजनमहतीमार्षदृष्ट्वाचपुनःकिमिदमितिचिन्तयोमाः
सभाजूथमाचीचिमविबोधिसत्वमूवाचाहोराजन्किमिदमाश्चर्यंयत्राचधामितिः

वाधिसत्त्वः कथयति। अनुरुद्धज्ञानाधिगमायखविष्ठदीक्षांवाधिसत्त्वनामतश्चिव
धिनामिति। मावीचिविस्मयावर्जितहृदयावाधिसत्त्वमूवाच। नैवाजातेन वाकृतव
क्तानीसत्त्वानांधीद्रविलानांविधेयहृदयानाम्यापकाविद्यांक्रियवलोकानामकृत
ज्ञानांनिष्कासनिकानामर्वाचीकुःगछेःकयालंपाठयतामक्षिमेमाघांचिलमू
त्यन्तमिति। वाधिसत्त्वः कथयति। कथमहमेवंकल्पानमित्रांचिलकालालिवि
र्मनाचथयविपूचकांसंपातयाचमिकायविपूचकानामस्मिकविकुर्यूवूधिष्यामः

विद्यायाध्ययात्मानेऽज्ञान्मागपितयेच पूजयार्थं ब्रुवन्नेवमल्पयतेरस्यानीविघ्नंकु
र्यांश्चीवातपयवाश्चेश्चान घ्रातकमामितेन्यवदाचिरुःखल्पमपिनोपनाथंकनामिस
त्वमूढरुतकिंश्चायानाश्चमस्तंविद्याश्चकर्मविघ्नमाम्नाभिघ्नायविलोचचि ७१
त्वंनिनाशंकुर्यांत्रगतेसत्वाघ्रसाधयतिसिद्धिमागत्वरुवःसिद्धिकर्त्रेनान्यस्त्वं
स्यविघ्नंजगतिनचिन्नमेसाधरुघटस्वतत्वंकामदुग्गुरूवश्चदत्वंतस्मादेना
श्वनीयामत्रमासंवहितंवासस्तिवस्वीयंसेनाएउत्तसैहनकोवेत्तिकल्पस्तस्याश्च

पचिवाचःजक्रमोद्रयम्बदवावोधिसत्वमहिसंवाध्युक्तकाश्राजूथयआरुनोनाजासयचिवाना
वोधिसत्वयापदयोनिपत्रसाजूदक्षिनवदनःकृतांजलियुटावोधिसत्वसत्वसर्वलवनविरूप
यामासाश्रुतीदवमात्मानना थसोवजाकारूनूपचिखोकीसदागछदेवसाकृतनगः
वयूनचपिराकैकानयान्यपनयसिद्धवसर्वेतिथेनगतागूनिःजतावोधिसत्वनकाचू
ध्यदक्षिवासिवानूाजयाकनवलोचःप्रत्येकवूक्षोवोधिसत्वमयसकृत्यैवमाहूासाः
धूसाधूमसाचाजआरुनैकृतयत्साकृतनगवगमनमक्षिवासिठायदित्यायनाक्षि

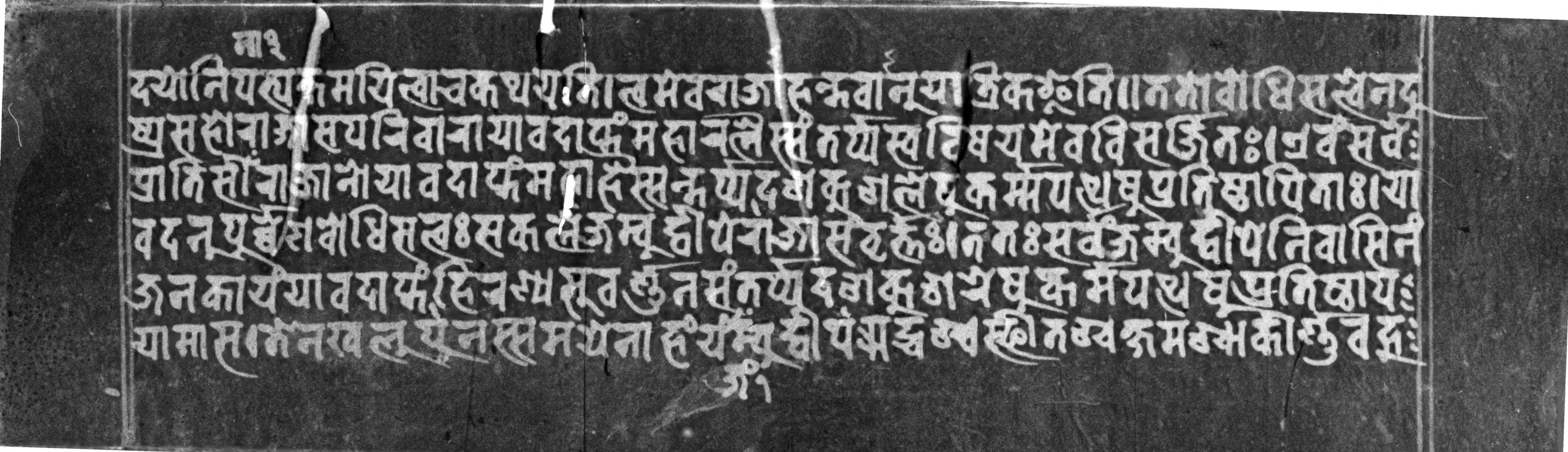

सायन्ह वस्तु विसाचीवु क्लोक सरागगायीवा एपन्नासलख्क्कासंकरुश्रीरगवानाह॥किंमः
न्यस्तिकवोयासोमसिचूजीनामसराचाओरुमवतनकालेनसमयंवाधिसखवगोय
वरुमानोमयामहिकवश्रीसिचसिजामंचतंसखजीवितयधिलाग्रनसखानोमर्थयाचि
एकोयाजासोयभावमोदवीकेनकालेनसमयमेषवासोयजभवनायवीनयनसं
मयंनयच्यसोपभारुवहकुमारायुवनाजारुरुसवलासलोहिकुश्रीनवालेन
समयनयासीवाक्वचस्थनामड्राक्सपुरोहिलाहु॥अवनतमचिप्रोहिकुश्रीनः

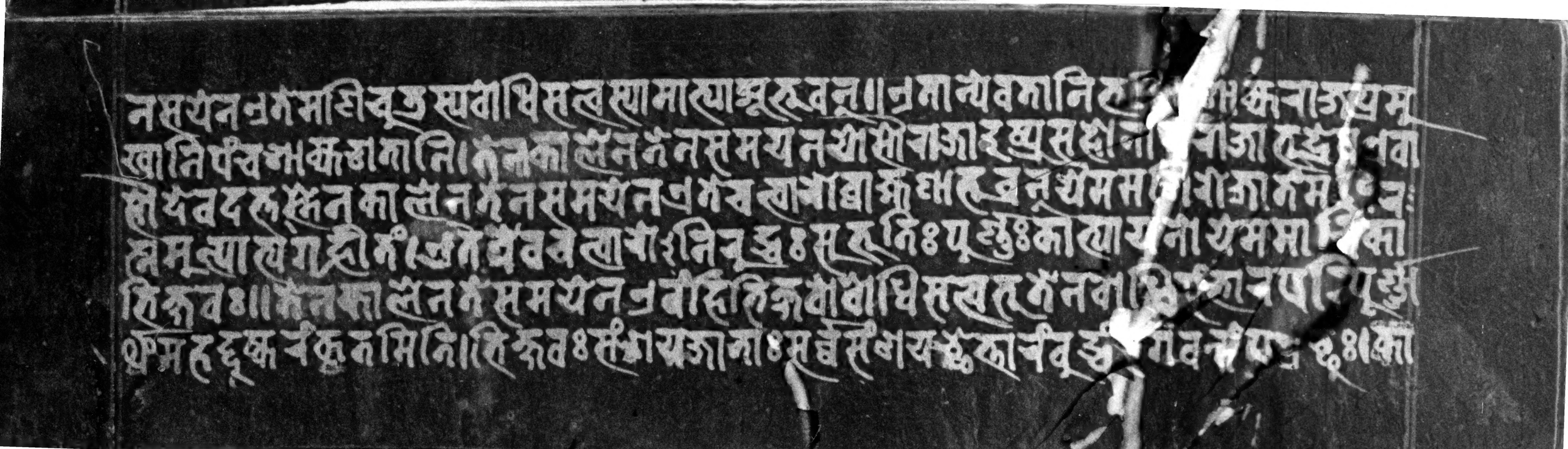

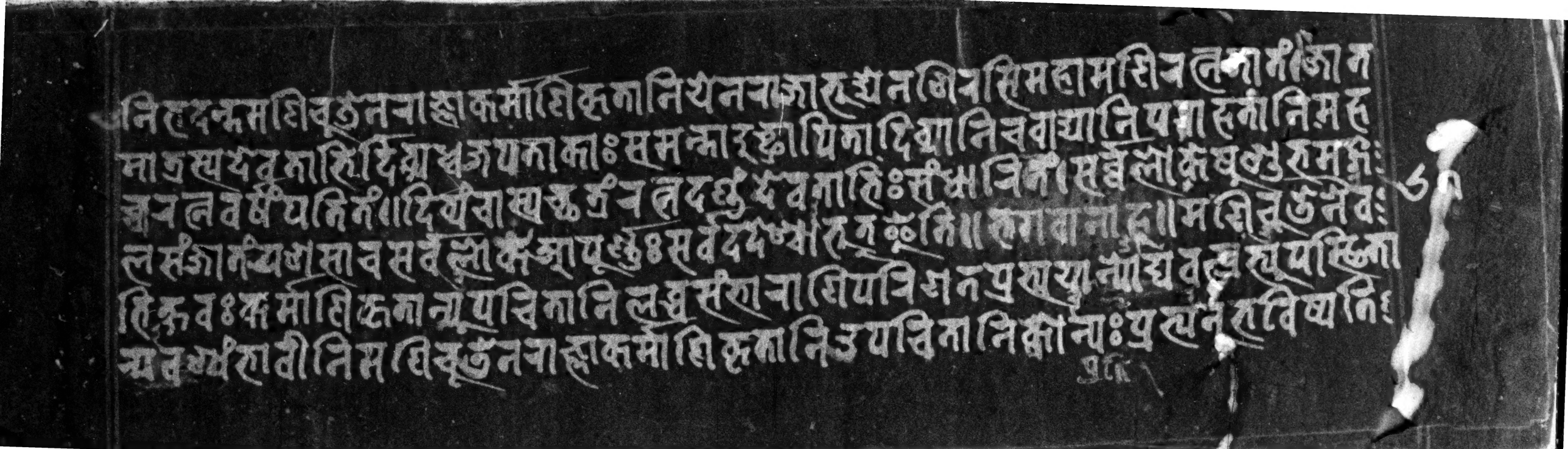

कार्यैरुत्थाय दिवानिशं चिरमसौ निद्रां सभोगोत्थितिं
वीक्ष्यागत्य पुरीं कृतां समकरोद्राज्ञः पुरे चत्वरे ॥
शंखं चक्रिणमाह्वयत्सुरवरं श्रीनेमिनाथं प्रभुं
श्रीमच्छत्रुंजयाभिधं निजगुरुं सस्मार सिद्धाचलम् ॥ ५८
अथ तत्र चूलाराजनिकालगतेऽस्मिन्नेव दिनसप्तके जाते ॥
राजा धार्मिकबुद्धिः सेनाकृतयात्रासमारम्भः ॥
स्वबलसमेतो मृत्वा गतेऽस्मिन्नेव वासरे षष्ठे ॥
राज्ञीसमेतमेनं प्रतिष्ठितं स्वस्थगं कृत्वा ॥
ध्वजपटकादिसर्वपूजा

शिल्पयुक्तमानोद्यानियुवादिनानि।सप्तमंतेलनपुंदीपमालाःपक्षालिनाःकृताःपंचशा
मयःपुदीपःशिवसाक्षिनःपिंडन्वपंजीकृतोप्रसिधनकृतंजसमंतविधानीकृतमानं
लाशिल्पोथनसर्वलोकान्वमेज्ञचिनकालेसखनसंनयोयोमनियोशिकृतोराजाल
थनजिखिनःसंमकृवृक्षसयांचनिहनसाक्षुकाःकृताःनृपंवसनाजासशिवृक्षो
यक्षनजिखिनःसमकृवृक्षसाक्षुर्यंप्रनिसंस्कृतोनसाकमिक्षविणाकनसंघेलाकृनोना
यक्षोनाजायनमधमेमालोगयक्षरुवनिसंन्यलजानेनरुजावधायरक्षितंकृनासंजलम

निदियक्ष्वजवंचलदर्भमालिवालव्रजनमूर्यमनीक्षदवतारिर्भनिर्नाथकुनब्रह्मजपठाका
हिःमृजाक्षनेनासऊमनिदिवब्रह्मजपकाकादवमातिःसमूक्रोधिकाः॥यहुनात्रचूताम
शिवाशिवनेकनासमन्युरास्वसनऊंगुलापनैमूवलिचसिजातीःयेचकुनात्रेस
शिवसिद्यदिपःप्रभविनःकुनासयुनवितिगुरांप्रशास्वसनऊंगुलापकैमाशि
वलीशिवसिजातीःयूनवितिकुवानाशमसिचुकुनासाथवाकुलकुनारविषोयस्यहृगा
उसप्रथ्वीकवज्रसविषप्रशमनीशिवाधोहिचूयलिप्यविषोयमःकुनः॥सप्रपि-

शानकुलनः।